

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 20 kwietnia 2020 r.

BO-WP.0915.1.2019.AMIL

Pani
Marzenna Habib
p.o. Dyrektora Ośrodka Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), zwanej dalej „ustawą o kontroli”, oraz art. 28 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2), zwanego dalej „RODO”, Ministerstwo Edukacji Narodowej¹ w okresie od 9 grudnia 2019 r. do 31 stycznia 2020 r., przeprowadziło kontrolę w Ośrodku Rozwoju Edukacji (dalej: „ORE”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Aleje Ujazdowskie 28, pn. „Prawidłowość przetwarzania danych osobowych powierzonych Ośrodkowi Rozwoju Edukacji, których administratorem jest Minister Edukacji Narodowej”.

Kontrolą objęto okres od 23 listopada 2018 r. do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych, tj. 9 grudnia 2019 r.

¹ Zespół kontrolny w składzie:

- 1) Daniel Kołodziejski (kierownik zespołu), na podstawie upoważnienia nr 55/2019 z 19.12.2019 r.
- 2) Andrzej Milewski, na podstawie upoważnienia nr 56/2019 z 19.12.2019 r.
- 3) Rafał Wasielewski, na podstawie upoważnienia nr 57/2019 z 19.12.2019 r.

Celem kontroli była ocena prawidłowości przetwarzania danych osobowych powierzonych ORE zarządzeniem Nr 41 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 listopada 2018 r.² (dalej: „zarządzenie”).

Na podstawie przedstawionej dokumentacji, działalność ORE w zakresie objętym kontrolą została oceniona pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, które nie miały istotnego wpływu na kontrolowaną działalność. Nieprawidłowości polegały na niewdrożeniu niektórych środków technicznych i organizacyjnych, służących zapewnieniu ochrony danych osobowych.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia, w których ryzyko wystąpienia nieprawidłowości oceniono jako duże lub średnie, tj.:

1. Przetwarzanie danych osobowych przez osoby działające na polecenie ORE (art. 29 RODO);
2. Zapoznanie osób upoważnionych do przetwarzania powierzonych danych osobowych z przepisami RODO i innymi powszechnie obowiązującymi aktami prawnymi o ochronie danych osobowych oraz poinformowanie ich o odpowiedzialności za nieprzestrzeganie tych przepisów (§ 6 ust. 1 zarządzenia);
3. Korzystanie przez ORE z usług innego podmiotu przetwarzającego (art. 28 RODO);
4. Stosowanie środków zabezpieczenia określonych w art. 32 RODO (§ 4 pkt 1 zarządzenia);
5. Zgłaszanie administratorowi naruszeń danych osobowych lub ich podejrzenia (§ 4 pkt 3 zarządzenia);
6. Prowadzenie ewidencji upoważnionych osób, które przetwarzają powierzone dane osobowe (§ 5 ust. 1 zarządzenia);
7. Współpraca z inspektorem ochrony danych (art. 38 ust. 1 RODO);
8. Posiadanie rejestru wszystkich kategorii czynności przetwarzania (art. 30 ust. 2 RODO);
9. Posiadanie rejestru (dokumentacji) naruszeń ochrony danych osobowych (art. 33 ust. 5 RODO);
10. Posiadanie polityki w zakresie ochrony danych osobowych (procedur wewnętrznych przetwarzania danych osobowych) (art. 24 ust. 2 RODO).

² Zarządzenie Nr 41 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie powierzenia Ośrodkowi Rozwoju Edukacji przetwarzania danych osobowych, których administratorem jest Minister Edukacji Narodowej (Dz. Urz. MEN poz. 33).

W kontrolowanym okresie Dyrektorami Ośrodka Rozwoju Edukacji były:

- do 28 czerwca 2019 r. – Pani Jadwiga Mariola Szczypiń – dyrektor,
- od 29 czerwca 2019 r. – Pani Marzena Habib – p.o. dyrektora.

W kontrolowanej jednostce przetwarzanie danych osobowych powierzonych ORE, których administratorem jest Minister Edukacji Narodowej realizowane było na podstawie zarządzenia Nr 41 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie powierzenia Ośrodkowi Rozwoju Edukacji przetwarzania danych osobowych, których administratorem jest Minister Edukacji Narodowej. Dane osobowe zostały powierzone w celu i w zakresie niezbędnym do realizacji zadań określonych w zatwierdzonym przez Radę Ministrów w dniu 22 marca 2018 r. Harmonogramie realizacji zadań, wynikających z Rządowego programu wspomaganie w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+” w 2018 r.:

- 1) stworzenie i prowadzenie portalu internetowego dla nauczycieli, uczniów i ich rodziców poświęconego bezpieczeństwu w szkole;
- 2) monitoring Rządowego programu wspomaganie w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+”.

W ramach realizacji zadania nr 1 w 2018 r. rozbudowano zasoby portalu Bezpieczna Szkoła+ (dostępnego pod adresem www.bezpiecznaszkola.men.gov.pl), poprzez zamieszczanie na nim informacji i materiałów edukacyjnych poświęconych bezpieczeństwu w szkole. Materiały nie zawierały danych osobowych.

W związku z realizacją zadania nr 2, ORE przetwarzało dane osobowe:

- osób, które zostały wyznaczone przez Beneficjentów Programu³ do kontaktu z ORE,
- uczestników Programu, tj. dyrektorów szkół, nauczycieli, innych pracowników szkół, uczniów, rodziców, przedstawicieli środowiska lokalnego,
- osób działających w imieniu realizatorów zadań⁴, pracowników realizatorów lub innych osób świadczących usługi w ramach Programu.

³ Beneficjenci Programu to organizacje pozarządowe oraz szkoły wyższe.

⁴ Realizatorzy zadań to organy prowadzące szkoły, wojewodowie, organizacje pozarządowe, szkoły wyższe, instytucje zajmujące się bezpieczeństwem (Policja i Państwowa Straż Pożarna).

Powyższe dane osobowe ORE przetwarzało w celach kontaktowych z Beneficjentami oraz w celu opracowania, na podstawie przekazanych przez Beneficjentów sprawozdań, zawierających m.in. dane osobowe uczestników Programu oraz osób działających w imieniu realizatorów Programu, Raportu z Monitoringu działań wynikających z Harmonogramu ww. Rządowego programu.

Dane osobowe były przetwarzane zarówno w sposób elektroniczny, jak i papierowy. Przetwarzanie danych osobowych w sposób elektroniczny obejmowało: mailową korespondencję z osobami reprezentującymi Beneficjentów, przesyłanie danych sprawozdawczych na dedykowany⁵ adres mailowy monitoringbezpieczna@ore.edu.pl, przechowywanie danych sprawozdawczych na dysku sieciowym Wydziału Wychowania i Profilaktyki ORE, przekazanie danych sprawozdawczych podmiotowi zewnętrznemu w celu opracowania raportu z monitoringu programu Bezpieczna+.

W celu zapewnienia zgodności przetwarzania danych osobowych z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa (do 25 maja 2018 r. – z art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 o ochronie danych osobowych, a po tej dacie - z art. 24 RODO), w ORE określono wewnętrzne procedury przetwarzania danych osobowych w zarządzeniu Nr 4 Dyrektora Ośrodka Rozwoju Edukacji z dnia 1 września 2016 r. w sprawie wprowadzenia w Ośrodku Rozwoju Edukacji w Warszawie dokumentacji opisującej sposób przetwarzania danych osobowych oraz środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę przetwarzanych danych osobowych, zmienionym zarządzeniami zmieniającymi: nr 11 z dnia 18 czerwca 2018 r., nr 13 z dnia 7 sierpnia 2018 r., nr 15 z dnia 5 kwietnia 2019 r. oraz nr 16 z dnia 8 kwietnia 2019 r.

W okresie podlegającym kontroli, ww. zadania w ramach programu Bezpieczna+ realizowało troje pracowników Wydziału Wychowania i Profilaktyki ORE. Osoby te posiadały upoważnienia do przetwarzania danych osobowych i złożyły oświadczenie o zapoznaniu się z przepisami RODO i innymi powszechnie obowiązującymi aktami prawnymi o ochronie danych osobowych, a także zobowiązały się do bezterminowego zachowania w tajemnicy przetwarzanych danych osobowych i sposobów ich zabezpieczenia. Wypełniono tym samym obowiązki z § 6 zarządzenia. W ORE prowadzono również, zgodnie z § 5

⁵ Jeden adres email, stworzony do obsługi tego programu, niewykorzystywany do innych celów.

ust. 1 zarządzenia, ewidencję osób upoważnionych, które przetwarzają powierzone dane osobowe.

ORE, celem zrealizowania ww. Rządowego programu, korzystano z usług innych podmiotów. W tym celu podpisane zostały niżej wymienione umowy:

- umowa o dzieło z przeniesieniem praw autorskich Nr 1918/WWP/2018 została zawarta z jednoosobową firmą z siedzibą w Sandomierzu. Przedmiotem umowy były: bieżąca analiza danych zbieranych od podmiotów koordynujących zadania z Programu (Harmonogram na 2018 rok), z wykorzystaniem narzędzia (tabele w formacie xls), dostarczonego przez Zamawiającego, opracowanie danych z monitoringu Programu wskazanych w zestawieniach zbiorczych dotyczących poszczególnych celów szczegółowych Programu oraz przygotowanie raportu końcowego za 2018 rok. ORE oświadczył, że osoba realizująca zadanie została przeszkolona w zakresie obowiązujących przepisów i zasad przetwarzania danych osobowych w ORE oraz otrzymała stosowne upoważnienie do ich przetwarzania, co zostało udokumentowane;
- umowa o dzieło z przeniesieniem praw autorskich Nr 1913/WWP/2018 dotyczyła wsparcia w obsłudze i usuwania błędów w portalu <https://bezpiecznaszkola.men.gov.pl/>. ORE poinformował, że usługa nie wiązała się z przetwarzaniem danych osobowych.

Ponadto, obsługę informatyczną ORE zapewnia Centrum Informatyczne Edukacji, z którym ORE zawarło 11 września 2013 r. stosowne porozumienie (Porozumienie 873/ORE/2013). W § 6 tego porozumienia uregulowano kwestie powierzenia danych CIE.

Z zebranej dokumentacji wynika, że dane osobowe znajdujące się na nośnikach papierowych były przechowywane w zamykanych szafach i zamykanych pomieszczeniach. Dostęp do nich był ograniczony do upoważnionych pracowników.

Jednostka kontrolowana posiadała rejestr i dokumentację naruszeń ochrony danych osobowych (zgodnie z art. 33 ust. 5 RODO). W okresie od 23 listopada 2018 r. do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych nie odnotowano naruszeń danych osobowych lub ich podejrzenia, które dotyczyłyby danych przetwarzanych w ramach ww. Rządowego

programu, a więc nie dokonywano zgłoszeń do administratora, a tym samym zgłoszeń do organu nadzorczego.

W ORE - jako podmiocie przetwarzającym dane osobowe, wypełniono obowiązek z art. 30 ust. 2 RODO, dotyczący prowadzenia rejestru wszystkich kategorii czynności przetwarzania.

W ORE realizowano obowiązek z art. 38 ust. 1 RODO. Pracownicy ORE przetwarzając powierzone dane, współpracowali z wyznaczonym w ORE inspektorem ochrony danych. Zgodnie z informacją przekazaną kontrolującym⁶, inspektor ochrony danych pełnił rolę konsultacyjną oraz monitorował procesy związane z przetwarzaniem danych osobowych, m.in. kontrolował procedury przyznania uprawnień w systemach informatycznych.

Z przedstawionej podczas kontroli dokumentacji wynika, że przetwarzanie danych osobowych powierzonych ORE, realizowane na podstawie zarządzenia Nr 41 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie powierzenia Ośrodkowi Rozwoju Edukacji przetwarzania danych osobowych, których administratorem jest Minister Edukacji Narodowej odbywało się w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, określonych w zatwierdzonym przez Radę Ministrów w dniu 22 marca 2018 r. Harmonogramie realizacji zadań, wynikających z Rządowego programu wspomaganie w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+” w 2018 r.

Podczas kontroli ustalono niżej wymienione nieprawidłowości⁷:

- 1) W odniesieniu do przetwarzania danych w sposób zautomatyzowany, dane sprawozdawcze w wersji elektronicznej przesyłano drogą mailową do firmy, z którą zawarto umowę o dzieło, z wykorzystaniem dedykowanej skrzynki mailowej, która jest zabezpieczona certyfikatem szyfrującym. Same pliki nie były jednak zaszyfrowane lub w inny sposób zabezpieczone. Zgodnie z art. 32 ust. 1. lit. a) RODO *Uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze zagrożenia, administrator i podmiot przetwarzający wdrażają odpowiednie*

⁶ Pisma nr WWP.070.18.2019.JK z 13 grudnia 2019 r. oraz 8 stycznia 2020 r.

⁷ Za nieprawidłowość uznaje się działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niecelowe lub niezetelne.

środki techniczne i organizacyjne, aby zapewnić stopień bezpieczeństwa odpowiadający temu ryzyku, w tym między innymi w stosownym przypadku: pseudonimizację i szyfrowanie danych osobowych.

- 2) W siedzibie ORE, dane dotyczące realizacji zadań Programu umieszczane były na dysku sieciowym Wydziału Wychowania i Profilaktyki (WWP) w niezabezpieczonym katalogu „Bezpieczna+”, do którego dostęp posiadali pracownicy WWP, także Ci, którzy nie byli bezpośrednio zaangażowani w realizację zadań związanych z ww. Rządowym programem. Posiadali oni jednak upoważnienia do przetwarzania danych osobowych, w związku z realizacją zadań służbowych wykonywanych w ORE. Zgodnie z § 4 pkt 1 zarządzenia, ORE, przetwarzając powierzone dane osobowe, o których mowa w § 1 zarządzenia (w którym określono zakres danych osobowych w realizowanych zadaniach Programu...) stosuje środki zabezpieczenia określone w art. 32 rozporządzenia 2016/679, przy czym środki zabezpieczenia muszą być adekwatne do zidentyfikowanych ryzyk.

Oznacza to częściową zgodność z art. 32 RODO oraz § 4 pkt 1 zarządzenia.

W związku z zakończeniem realizacji zadań Rządowego programu wspomagania w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+”, mając na uwadze prawidłowe przetwarzanie danych osobowych oraz ustalenia z kontroli, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przedstawiam następujące wnioski, które należy uwzględnić realizując zadania związane z przetwarzaniem danych osobowych, dla których administratorem jest Minister Edukacji Narodowej, powierzonych Ośrodkowi Rozwoju Edukacji:

- dane w wersji elektronicznej przesyłane drogą mailową należy szyfrować lub skutecznie zabezpieczać w inny sposób,
- foldery, które są umieszczane na dysku sieciowym Wydziału, należy tak zabezpieczać, aby dostęp do nich mieli tylko pracownicy bezpośrednio zaangażowani w realizację zadań, których foldery dotyczą.

Na podstawie art. 49 ww. ustawy o kontroli w administracji rządowej, przedstawiając powyższe wystąpienie pokontrolne, proszę o przekazanie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia informacji o sposobie wykonania zaleceń.

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Sławomir Adamiec
Dyrektor Generalny
/ – podpisany cyfrowo/

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1019074.3435350.2814959
Nazwa dokumentu	Wystąpienie pokontrolne.docx
Tytuł dokumentu	Wystąpienie pokontrolne
Sygnatura dokumentu	BO-WP.0915.1.2019
Data dokumentu	
Skrót dokumentu	F461B8E303C3273EDB3632C37AEC0DB6A92DE19F
Wersja dokumentu	1.16
Data podpisu	2020-04-20 14:38:09
Podpisane przez	Sławomir Zenon Adamiec Dyrektor Generalny

EZD 3.96.1.1.13854

Data wydruku: 2020-04-20

Autor wydruku: Lisek Aleksandra w zastępstwie za Romaniuk Anna (Radca Ministra)